

повідно до цієї оцінки визначені вимоги для сперми високої, середньої та низької якості.

Міжвідомчою виробничою перевіркою використання ЛАОКС-2 на племпідприємствах встановлено, що впровадження нового методу оцінки якості сперми дає змогу:

- спростити оцінку якості сперми бугаїв-плідників;
- налагодити сертифікаційну систему випуску замороженої спермопродукції бугаїв-плідників, тобто використання сперми гарантованої якості;
- скорелювати кількість сперміїв у спермодозі, що дасть можливість використовувати для штучного осіменіння спермодози з меншою концентрацією сперміїв.

*Українська академія аграрних наук
Інститут розведення і генетики тварин УААН*

УДК 638.2.061

М.В. ЗУБЕЦЬ, Й.С. ВИСОЧАНСЬКИЙ

ПРОДУКТИВНІСТЬ І ЕКСТЕР'ЄРНІ ОСОБЛИВОСТІ БУРИХ КАРПАТСЬКИХ ТА ПОМІСНИХ ТЕЛИЦЬ

Ефективність спеціалізованого м'ясного скотарства значною мірою залежить від якості маточного поголів'я. Причому формування продуктивної здатності майбутніх корів відбувається протягом усього онтогенезу, починаючи з його ранніх стадій. З урахуванням цього в процесі створення шляхом синтетичної селекції спеціалізованого м'ясного стада нами вивчалися продуктивні й екстер'єрні особливості бурих карпатських (група I), помісних з волинською м'ясною породою (група II), та знам'янським (група III) м'ясним типом телиць. Весь піддослідний молодняк вирощувався на підсисі під бурими карпатськими матерями в умовах пасовищного утримання.

Середньодобовий приріст піддослідних телиць від народження до 5-місячного віку становив у групах відповідно 596, 696 та 694 г. За цей період підсисного вирощування чистопорідні телиці збільшили живу масу в 4 рази, помісі волинської породи — в 4,23 і знам'янського типу — в 4,11 рази. За тілобудовою телиці II та III груп характеризуються як більш глибокогруді, масивні,

© М.В. Зубець, Й.С. Височанський, 1999

Розведення і генетика тварин. 1999. Вип. 31 — 32

широкотілі із вищим, порівняно з контролем, індексом м'ясності (за Грегорі). За важливою для умов пасовищного утримання ознакою — співвідношенням між швидкістю стирання та приростання ратиць тварини II та III груп відповідно на 28 та 20% переважали чистопородних аналогів, що свідчить про їх високу придатність до утримання на гірських пасовищах.

Закарпатський інститут агропромислового виробництва УААН

УДК 636.2.082.064

М.В. ЗУБЕЦЬ, Й.С. ВИСОЧАНСЬКИЙ

ФОРМУВАННЯ БУРИХ КАРПАТСЬКИХ ТА ПОМІСНИХ ТЕЛИЦЬ, ВИРОЩЕНИХ НА ПІДСИСІ

У процесі створення шляхом відтворювального схрещування спеціалізованого м'ясного стада актуальним є вивчення особливостей розвитку ремонтних телиць залежно від їх генотипу. В досліді вивчали показники розвитку помісних телиць, одержаних від схрещування маток бурої карпатської породи з плідниками волинського та знам'янського м'ясних типів, порівняно з чистопородними аналогами. Матеріал для досліджень — телиці бурої карпатської породи (I група), помісні з волинським (II і IV групи) та знам'янським (III і V групи) м'ясними типами. Утримання тварин I—III груп безприв'язне взимку з літнім випасанням на пасовищах нижнього рівня гірсько-лісового поясу, а молодняку IV—V груп — на прив'язі в стійловий період з випасанням влітку на приполонинських природних луках.

Результати вирощування піддослідних телиць свідчать про високу ефективність поєднання генотипів, що вивчаються. В усі вікові проміжки помісні тварини переважали ровесниць контрольної групи за живою масою на 7,2 — 33,1%. Найбільше за енергією росту помісі переважали чистопородних аналогів у період підсису. Середньодобові прирости становили у контролі — 563 г, по волинських помісях (II і IV групи) — у середньому 721, по знам'янських (III і V групи) — 746 г.

За основними індексами тілоскладу помісні тварини характеризувалися як компактніші, масивніші, з кращою вираженістю м'ясних форм проти контролю.

© М.В. Зубець, Й.С. Височанський, 1999
Розведення і генетика тварин. 1999. Вип. 31 — 32